

Bijlage 4. Formatie en bezetting

De maatregelen in beide voorgaande jaren hebben geleid tot een aanzienlijke afname van de bezetting, onder meer vanwege efficiency-maatregelen. Wat dit laatste betreft was vervanging niet nodig.

Daarnaast is vertrekkend personeel niet vervangen, in afwachting van de bestuurlijke keuzes over de toekomst van het RHCe, en worden bepaalde taken, die bij oprichting van het RHCe in het jaar 2000 bij het RHCe zijn belegd, niet of in sterk verminderde mate uitgevoerd.

Thans, begin 2020, is er de situatie dat het niet vervangen van vertrekkend personeel niet meer verantwoord is; dat dus moet worden geworven en geselecteerd, en dat moet worden bezien over welke competenties vervangend personeel moet beschikken.

Immers, anders dan vroeger zal het niet meer om traditionele archivistische of beheerfuncties gaan, maar juist om (publieks-)communicatie, marketing, dienstverlening aan gemeenten in de vorm van (hoogwaardige) adviezen, etc. Oftewel: de toenemende complexiteit van de overheid vraagt om nieuwe soorten cognitieve en praktische vaardigheden.

Diverse uitvoeringsniveaus mogelijk

Anno maart 2020 is de personele bezetting vooral doende met de uitvoering van door de wetgever aan gemeenten opgelegde taken, en daarnaast met de dienstverlening aan het publiek in de bezoekersruimte en aan de hand van post-, email- en telefoonverkeer.

Theoretisch zijn bijvoorbeeld drie modellen te onderscheiden:

1. Minimaal uitvoeringsniveau

Een deel van de taken die de Archiefwet 1995 aan gemeenten oplegt, is door gemeenten ter uitvoering gemandateerd aan het RHCe. Technisch/juridisch is denkbaar dat het RHCe deze uitvoeringstaken uitvoert op een meer basaal niveau.

Dan gaat het (alleen nog maar) om:

- Inname en opslag/beheer van analoge en digitale documenten
- Uitlending aan gemeenten en retour-ontvangst daarvan
- Raadpleegbaarstelling van analoge documenten en zoek-assistentie in de bezoekersruimte
- Raadpleegbaarstelling van digitale documenten

Daarvoor is een aantal medewerkers nodig dat nog beduidend lager is dan de huidige bezetting. Meteen is ook duidelijk dat hier geen culturele functionaliteit wordt ingevuld; het gaat slechts om beperkte praktische handelingen. Dit wordt, gegeven de ambities van de regio en de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor een volwaardige (cultuur-)functie van een archiefinstelling niet verder uitgewerkt.

2. Huidige uitvoeringsniveau, met volledige benutting van de huidige begroting

Het RHCe doet nu veel meer dan in het geval van een minimaal uitvoeringsniveau, zoals beschreven in 1. Zie daarvoor ook het door de BC vastgestelde RHCe-programma 2020 (maart 2019).

Dat meerdere betreft dan de belangrijke functie van de Regionale Collectie, de samenwerking met heemkundekringen, oudheidkundige verenigingen en andere instellingen op het gebied van cultureel erfgoed, publieksbetrokkenheid, etc.

Wat betreft overheden heeft de BC bijvoorbeeld in de vergadering van 27 februari 2020 besloten dat het RHCe desgevraagd alle openbaar lichamen o.b.v. de wGR archiefdiensten zal gaan verlenen. Daarbij wordt aan hen, zoals ook aan de 20 deelnemende gemeenten, hetzelfde basispakket aangeboden (zoals opgenomen in het RHCe-programma 2019/2020).

Gegeven de ontwikkelingen als genoemd in paragraaf 1 is het wenselijk dat het RHCe zich vooral als regie-organisatie en als kenniscentrum ontwikkelt op het gebied van de relatie tussen informatica en archivaliek in ruime zin. Het blijkt dat gemeenten sterke behoefte hebben aan advisering op juist dit gebied. Dit terrein is nog slecht ontwikkeld in Nederland; hierin kan het RHCe, in combinatie met bijvoorbeeld het BHIC en andere relevante archiefinstellingen (Utrecht, Amsterdam) een pionierspositie verwerven. Dan gaat het om bestuurlijke, juridische, en technische aspecten met betrekking tot informatie-inwinning, -opslag – en distributie, waarbij bijvoorbeeld samenwerking gezocht kan worden met de TuE.

Er is veel belangstelling van heemkundekringen en andere instellingen op het gebied van cultureel erfgoed, publieksbetrokkenheid, etc. voor samenwerking met het RHCe. Een voorbeeld is het project Begemann, waar onder supervisie van het RHCe een groep vrijwilligers archieven toegankelijk heeft gemaakt; een succesvol afgerond project. Momenteel worden met verschillende partijen gesprekken gevoerd met het doel samenwerking te bereiken (w.o. DAF-museum, Industrieel Atrium). Dan gaat het om het gebruik maken van elkaars potentieel aan vrijwilligers en om kennisuitwisseling. Hier speelt een zogeheten multipliereffect: met beperkte ambtelijke inzet veel verzetten vanwege de kracht van vrijwilligers-inzet.

Het RHCe zal daarbij focussen op archivering en raadpleegbaarstelling van beeld- en geluid, en vooral bewegend beeld; daarvoor is veel publieke belangstelling. Met het BHIC loopt dienaangaande al een samenwerkingsproject. Het RHCe ziet voor zichzelf dan een (overheids-)taak om in cultureel opzicht van belang te zijn voor burgers en instellingen, juist op dit terrein.

Deze speerpunten van innovatieve en “makelende” aard vergen niet meer begrotingsmiddelen dan het huidige niveau, doordat een fors aantal louter uitvoerende taken wordt uitbesteed aan marktpartijen, zoals toetsingswerkzaamheden. Deze kosten van ‘*outsourcing*’ zijn lager dan als ambtelijk personeel die taken uitvoert.

Het RHCe zal regie uitvoeren op de werkzaamheden van marktpartijen (monitoring), en zich vooral richten op de daaraan verbonden taken. Een voorbeeld is de toetsing van de zogeheten vernietigingslijsten. Doel is dat het RHCe als kennisinstituut straks vooral regievoerder is op een deel van het reguliere werk, en daarnaast sterk inzet op bovengenoemde punten.

De uitbesteding levert capacitaire flexibiliteit op, en bovendien kostenbesparing, die dan weer gebruikt wordt ter dekking van de kosten van de toename van de dienstverlening, zoals aan de openbaar lichamen o.b.v. de wGR. Ten behoeve van de ontwikkeling van kennisinstituut worden ca. drie formatieplaatsen ingericht.

Alles bijeen is met deze variant de huidige begroting en meerjarencijfers toereikend.

3. Uitvoeringsniveau bij begrotingsomvang van voor bezuinigingen 2015/2017

Als voorgaande variant, maar dan inclusief de activiteiten als onder vermeld weergegeven, en zoals die tot 2017 door het RHCe in uitvoering zijn gebracht. Dat betekent dat zou moeten worden teruggedaan naar de begrotingsomvang van 2015, ca. 1,2 mln. euro structureel meer dan thans het geval is. Deze optie wordt genoemd om het RHCe te plaatsen in het perspectief van de archiefinstellingen van o.m. Amsterdam, Utrecht.

Het behoeft geen betoog dat deze optie de voorkeur van veel geïnteresseerden en betrokkenen in het veld heeft (heemkundekringen, e.d.). Uit oogpunt van soberheid is deze optie af te raden, daarom zijn de kosten per thema ook niet toegevoegd. Denkbaar is wel om bijvoorbeeld een of meer van de punten meer aandacht te geven indien daarvoor ruimte is, eventueel in een gefaseerde variant.

Bij de uitbreiding op de optie als genoemd onder 2 (het voorgestelde niveau) is te denken aan:

- 1) Historisch onderzoek; in opdracht van gemeenten, musea, culturele instellingen bijv. de Catharinakerk Eindhoven, flankerend onderzoek archeologische opgraving, tentoonstellingen, exposities, evenementen en publicaties;
- 2) Participeren in monumenten- en/of straatnaamcommissies (historisch onderzoek)
- 3) Voorlichting: auteursrechten, AVG, privacy;
- 4) Ontwerpen van opleidings-, leer-en toetsontwikkeling-trajecten op maat, waarbij actuele ontwikkelvragen van deelnemers uitgangspunt zijn (bv. DIV-medewerkers bij gemeenten) en die de kwaliteitscultuur en het eigenaarschap versterken;
- 5) Open dagen RHCe: burgers, culturele instellingen, rondleiding door depot, presentaties;
- 6) Fotografie: opdrachten fotografieverenigingen, foto-expositie, foto's naar RHCe-collectie;
- 7) Film: Bijdragen aan Brabantse Filmdag i.s.m. o.a. Tilburg University (Brabant Collectie), Pathé bioscoop (vertoning van *Symphonie Industrielle* van Joris Ivens); vertonen films;
- 8) Rondleidingen RHCe (op maat): onderwijsinstellingen, culturele instellingen;
- 9) Betrokkenheid Rondleidingen VVV Eindhoven – Helmond: verstrekken historische info aan organisatoren;
- 10) Tentoonstellingen (in- en extern): web expo's, samenwerking met gemeenten, bibliotheek Eindhoven en Helmond, TRUDO, LKI, Dutch Design Week, GLOW, Open Monumentendag;
- 11) Cursussen/workshops/themabijeenkomsten: paleografie (oud schrift); www.watstaetdaer.nl, bewoningsgeschiedenis, kadastraal onderzoek, stamboomonderzoek, 'hoe zoek ik naar archieven, beeldmateriaal, bouwtekeningen, personen';
- 12) Educatie: voorlichting, advisering en ontwerpen/ontwikkelen educatieve programma's voor basis- en voortgezet onderwijs en buitenschoolse educatie, spelenderwijs kennis maken met erfgoed en historie, schrijven leermiddelen voor derden, leiden van cultuur-

educatieve en -participatieve projecten, trainen en coachen docenten, aanjagen landelijk Kennisplatform Educatie en Presentatie (KEP)

- 13) Ondersteunen en adviseren van relatiebeheer & communicatie en digitale dienstverlening bij onderwijskundige vraagstukken;
- 14) Samenwerkingen: culturele instellingen, Monumentendagen, instituut Beeld en Geluid Hilversum (thematisch WO II), Dutch Design Week, Glow, Dutch Technology Week;
- 15) Forse uitbreiding nieuwsbrief 'Blijf op de hoogte van het laatste nieuws en de activiteiten'
- 16) Geven van presentaties tijdens symposia (op verzoek/in opdracht);
- 17) Lezingencycli, lezingencyclus op zondagmiddag, gastsprekers;
- 18) Ondersteunen en adviseren van archiefinspecteurs bij leer- en toetsontwikkelvraagstukken voor audits.

Besluit BC

Aan de hand van deze keuze-scenario's heeft de BC besloten te kiezen voor scenario 2.